

6П
1376

И. С. 28

к. н. 31

УНВ. БИБЛИОТЕКА

И. Бр. 109002

Д Р У Ш Т В О

за

ПОДИЗАЊЕ И ГОЈЕЊЕ ШЉИВА У ЦРНОЈ ГОРИ

ПОД ПОКРОВИТЕЉСТВОМ

ЊЕГОВЕ СВЈЕТЛОСТИ

КЊАЗА-НАШЉЕДНИКА.

М. Јурић

На Цетињу,
у државној штампарији
1882.

49 47259154

О шљиви.

У опште је познато, да је шљива најблагословенија од наших воћака, која може да нас обогати више но ма која друга. Плод од шљиве и у кући је пречи од других, а за трговину и извоз небисмо имали ниједнога користнијега воћа од шљива. Сирова шљива једно је од најделикатнијих воћа наших, она је слађа од многих других воћах јер у њој има до, 8% цукра. Воће не чини деликатним ни множина сласти ни множина киселине него онај сразмјер од обоега, а тај је сразмјер природа у нашем поднебију најбоље удесила у шљиви.

Љековитост шљиве позната је данас у цијелом свијету. Од шљиве се пече шљивовица ракија боља од свију других. Од шљиве се добива оно красно мрко-црвено а тврдо шљивово дрво, од којег се не само многе ситне ствари него и највећи собни намјенгаји праве и које многи волије од ораховог и махагоновог; због тога се ово дрво много тражи и добро плаћа.

То све показује колико је корисно дизати шљиву ђевођ мјеста има. Познато је да земља шљивом засађена три и четири пута више користи донесе него засијана најбољим житом. За то би много корисније било не само сва празна мјеста засадити шљивама него и многи неудесан виноград врт или њиву напуштити па шљивама засадити. Има шљивах од којијех једно дрво доноси од 30. до 40. фиор. користи, а што би донијело једно рало земље таквим шљивама засађено, које би и добро рађено било? Из тога шљеди да никад не може онај простор земље што га шљива заузима, засијан житом, толику корист донијети. Па како се сваке године све више тражи и троши и све боље плаћа а овамо је наша земља шљиви прави рај јер јој боље годи но ма која друга за то морамо сви прегнути да се што више и што извренија врет шљива подигне и стога што је рад око шљивах врло мален, јер шљива не тражи сваке године ни орања ни конања ни сијања као остала

жита и други усјеви и расади, него посађена једном петреба више рада, само по једно лако окопавање и прочишћење сувих гранчица, па да донесе сваком домаћину најбогатију наплату за учињени рад, а земљи велико благо.

Премда су ове превелике користи које шљива за мало труда и њега тако богато даје са свим очевидне и јасне, ипак је шљива код нас најгоре позната, као да је туђинка, или да ништа не вриједи, а овамо је она више наша но друге и далеко кориснија од свију других воћака. Код нас се нико за њу и не брине, мало је ко сади и то не из копница као што би требало него из изданаках што врсту и каквоћу и најбоље шљиве временом са свим уништи. Код других напреднијих народа ради се око шљивах сасвим противно, премда су услови за подизање несравњено гори но код нас, али они ипак паметном његом и подизањем вуку од шљивах грдно благо. Кад се и код нас буде радило рационално, тад ћемо и ми на мјесто ових малих кржљавих воћака и овога незнатнога плода и рода имати лијепу велику и дуговјечна дрва, која ће рађати много крупнији, слађи и богатији род, за који ће се три четири пута више плаћати но за ови досадашњи.

Увиђајући дакле велику и многостручну корист коју шљиве добре врете и добро гојене приносе економији других напреднијих народа; узимајући у обзир да шљиве у Црној Гори боље расту и папредују и да доносе бољи, изврснији плод него и оне у Босни и Шумадији које су у свијету чувене са своје доброте; узимајући у обзир да је трговина и извоз шљива из Црне Горе за иностранство путем преко Скадра, Бара, Котора и Грахова тако лак, узимајући коначно у обзир, да би се удумаћењем, облагорођењем најодличнијих врета шљивах народној економији Црне Горе за кратко вријеме отворио један врло изданах и непресушан извор богатства, то се саставило једно друштво и ставило себи ту задаћу, да уведе, удумаћи и распротрани шљиве најбоље врете по Црној Гори и да наред рационалном раду и подизању шљивах научи.

ПРАВИЛА ДРУШТВА.

I. Цијeљ друштва.

§. 1. Друштво се саставља с том намјером да уведе, да распроострани и удомаћи у Црној Гори шљиве од најбоље и најплеменитије врсте и да народ рационалном раду и подизању шљивах научи.

II. Дјелокруг друштва.

§. 2. Друштво ставља себи за обвезну дужност да набави у течају ове идуће године и од овогодишњег рода свакајакo по милиона, а ако буде могуће и милион спица од најбоље и најплеменитије врсте шљивах.

§. 3. Друштво ће набављене шпигце по преписатом правилу од стручњака паковати у кашете до времена сађења истијех шпигцах у расаднике.

§. 4. Друштво ће се благовремено постарати да нађе на најзгоднија мјеста по Књажевини од 5 до 10 комада земље за расаднике шљива.

§. 5. Друштво ће се постарати да се одабрана земља за расаднике загради добријема оградама, да се расадници погноје, прекопају и како треба приправе за сађење кошчица.

§. 6. Друштво ће у свако мјесто ће буде расадник имати по једно „подруштво“. Подруштва ће се бринути да расаднике огради, погноји, изради и приправи за сађење и да кошчице посади по правилима које ће главно друштво саставити и на поједина подруштва раздјелити.

§. 7. Подруштва стараће се о чувању и гојењу расадника и вазда ће у своје вријеме главно друштво извјештавати о напредовању младика.

§. 8. Друштво ће преко својијех подруштвах сабрат точну статистику колико има ваљаних млади-

па у свијем расадницима ; на темелју ове статистике друштво ће одређивати број младих појединим категоријама за сађење истијех.

III. Средства друштва.

За подмирење друштвенијех трошковах служиће улози редовнијех чланова, прилози почаснијех чланова и дарови другијех друштву доброжелелих и благодарећенијех лица за ту корисну цијелъ. —

IV. Чланови друштва.

§. 10. Чланови су друштва редовни или почасни.

§. 11. Редовни је члан сваки онај, који ступи у друштво кад плати 12 форинти годишње.

§. 12. Почасни је члан сваки онај којег друштво као таквога изабере због његових особитих друштву и народу указаних заслугах.

V. Дужности чланова.

§. 13. Редовни чланови дужни су исплаћивати редовно своје мјесечне улоге од 1. ф. Редовни чланови не могу иступити из друштва својеволно пријед постигнућа друштвене цијели, осим улажући своју од 50. ф. у друштвену касу. Изузима се случај кад је један члан непредвиђеним околностима принуђен да иступи из друштва. —

§. 14. Члан друштва може бити свако поштено и честито лице, и као такво може само у друштву остати ; сваки дакле преступ државних законах носи са собом и искључење из друштвеног круга ; исто тако и преступ друштвених правила носи са собом искључење из друштва и лишење свијех друштвених права.

VI. Права чланова.

§. 15. Редовни су чланови сви равноправни. Сваки редовни члан има право да чини предлоге, право да гласа, право да бира и да буде изабран.

§. 16. Почасни чланови имају право при друштвеним скупштинама присуствовати, предлоге стављати, који могу бити усвојени.

§. 17. Право гласања имају само редовни чланови.

§. 18. Сваки члан има право своје жеље, жалбе примјетбе и т. д. у друштвеној књизи изјавити, које ће одбор извидити и према увиђавности ријешити.

VII. Управа друштва.

§. 19. Друштво има свога пресједника подпресједника секретара и касијера; ове друштвене чиновнике бира главна скупштина сваке године.

§. 20. Друштво ће држати главне скупштине изванредне скупштине и одбор.

§. 21. Главна се скупштина мора држати сваке године један пут. Задаћа главне скупштине састоји се у томе, да прегледа цио годишњи рад друштва, да наређује што ће се вршити идуће године, да именује нове чиновнике, да установи подруштва и да изради правилник за исте; да рјешава о набавци нових врста шљивах, и да одлучује за све што је друштву потребито.

§. 22. Ванредне скупштине сазива пресједник сам, или по жељи већине гласова за изванредне послове и случаје.

§. 23. Да би се могла једна скупштина држати било главна или ванредна, нужно је више од половине чланова. Већина гласова рјешава: при једнакости гласова одлучује пресједник.

§. 24. Одбор се саставља из 9 чланова: пресједник, подпресједник, касијер, секретар и још 5 других чланова, које главна скупштина сваке године бира.

§. 25. Одбор извршује све скупштинске одлуке, руководи цијелијем друштвенијем радом и даје главној скупштини точан и оширан рапорат о цијелом друштвеном раду. —

§. 26. Одбор држи своје сједнице по потреби.

§. 27. Пресједника заступа у одсуству под-предсједник.

§. 28. Секретар води протокол свију скупштин-скијех и одборскијех сједница, води кориспонденцу друштвену.

§. 29. Касијер држи касу друштвену, купи улоге, издаје новце по ријешењу скушштине, води чист рачун о приходу и подноси га сваке године главној скупштини.

VIII. Опште наредбе.

§. 30. Друштво ће имати свој печат.

§. 31. Параграфе друштвеног правилника могу промијенити или допунити само двије трећине скупштине.

§. 32. Друштво ће трајати дотле и не ће се прије растати док не постигне са свијем цијељ ради које се саставило, а то је дотле док не увседе и не удомаћи довољну количину шљива од најбоље врсте по свој Црној Гори.

§. Ипак могу непредвиђене околности наступити, због којих би морало друштво престати дјествовати. У таквом случају друштво ће у једној пошљедњој скупштини са касом и са својим имањем расположити.

Пресједник друштва :

Војвода М. В р б и ца.

Подпресједник :

Ст. Ч у т у р и л о.

Тајник :

С. М а т а в у љ.

Благајник :

Архим. М. Бан.

